

ZEETREKVERSLAG II

De waarnemingen die in dit gedeelte verwerkt zijn, werden verzameld in de periode 15 maart tot 15 juli 1975. Vrijwel dagelijks werd te Noordwijk in de ochtenduren over zee gekeken. De waarnemingsuren zijn als volgt verdeeld:

tweede helft van maart	38
eerste helft van april	26
tweede helft van april	25
eerste helft van mei	21
tweede helft van mei	34
eerste helft van juni	16
tweede helft van juni	28
eerste helft van juli	25

Natuurlijk is het in dit artikeltje niet mogelijk alles wat gedurende deze uren is waargenomen te bespreken. Alleen de meest opvallende verschijnselen zullen vermeld worden, terwijl ook enkele zaken vergeleken zullen worden met vorige jaren en waarnemingen die gedaan zijn op andere plaatsen langs onze kust.

Duikers

Er werden dit voorjaar opvallend weinig duikers gesignaleerd. Van de gebruikelijke terugtrek van half april tot half mei werd dit jaar vrijwel niets opgemerkt. Aan de Hondsbossche Zeewering werd echter wel duikertrek waargenomen. Dagen waarop meerdere ex. per uur werden gezien waren 8, 14, 20 en 25 mei. Zelfs op 1 juni werden nog 5 noordwaarts vliegende vogels opgemerkt.

Eenden

In het voorjaar is er langs de Hollandse kust meestal aardige trek van allerlei soorten waterwild te zien. Evenals in voorgaande jaren bereikte deze trek in de tweede helft van maart haar hoogtepunt. Zeer goede eendendagen waren: 23, 24, 25 en 26 maart. De opvallendste soorten waren de Smient (tot + 172 ex. per uur) en de Rotgans (tot 427 ex. per uur). Ook werden op deze dagen heel wat Zwarte Zeeëenden (tot 560 ex. per uur), Kuifeenden, Slobeenden, Pijlstaarten, Bergeenden en Middelste Zaagbekken gezien.

Vergelijken we de aantallen van Noordwijk met die van de Maasvlakte en de Hondsbossche dan blijkt dat er op de Maasvlakte meestal veel minder waterwild is gezien, maar op de Hondsbossche vaak beduidend meer. Dit wijst er op dat veel vogels waarschijnlijk over een breed front oostwaarts vliegen en door de kustlijn in noordelijke richting gestuwd worden (het omgekeerde wat er in het najaar met zoveel landvogels langs onze kust gebeurt). Ook voor veel steltlopersoorten zou dit een verklaring kunnen zijn voor het feit, dat de Hondsbossche vaak met iets hogere aantallen uit de bus komt dan Noordwijk of Scheveningen.

Van enkele soorten werd nog opvallend late trek waargenomen. Zo werden tot ver in juni nog Grote Zeeëenden gezien, op 23 juni zelfs nog 86 ex. De Middelste Zaagbek werd zelfs nog op 8 juni en 2 juli langs vliegend waargenomen.

Eind juni en begin juli werden veel Bergeenden waargenomen. Deze vogels trekken naar de Duitse Bocht om daar te ruien. Op 6 en 7 juli werden de grootste groepen gezien resp. 168 en 197 beide keren in twee uur.

Steltlopers

Het meest verrassend was wel het uitblijven van een grote trek golf Rosse Grutto's, zoals we dat de laatste jaren gewend waren. Hoewel de wind naar menselijk inzicht uit de goede hoek woei (tussen nw en no) bleven de uren totalen vrijwel steeds beneden de 199. Zeer goede steltloperdagen waren er dit jaar maar weinig nl. 6 april en 17 mei. De eerstgenoemde dag gaf veel Bonte strandlopers (tot 300 ex. per uur), Kluten (tot 83 ex. per uur) en Tureluurs (tot 43 ex. per uur) te zien.

Zeer merkwaardig dat de trek van de Bonte strandloper pas vrij laat op gang kwam nl. na 10.00 uur. Dit zou er op kunnen wijzen dat bepaalde topdagen gewoon gemist zijn omdat buiten de weekenden vrijwel steeds tot half acht waargenomen werd.

De indrukwekkendste dag was echter 17 mei. Tot 7.00 uur waren er nog slechts

kleine aantallen steltlopers gepasseerd. Uit het zuidwesten naderde daarna een vreselijke onweersbui waardoor het vrijwel geheel duister werd. Toen na ongeveer een uur de bui gepasseerd was, barstte er een geweldige trek los. Dichte zwermen steltlopers laag over zee en grote groepen zwaluwen over de zeereep gaven de waarnemer nauwelijks de gelegenheid alles nauwgezet te administreren. Enkele totalen tussen 8.00 en 10.00 uur.

Kanoetstrandloper	2000	Tureluur	268
Zilverplevier	340	Wulp	54
Bontbekplevier	80	Zwaluwen (vnl. boeren- en oeverzwaluwen)	2000

Dit alles passeerde bij zeer nevelig weer en zwakke n.o. wind. Verder was de laatste week van mei nog erg druk met veel dichtbij passerende groepen steltlopers in verschillende soorten. In juni werden niet veel steltlopers meer gezien, hoewel kleine groepjes Zilverplevieren, Oeverlopers, Bontbekjes, Drieteentjes, Tureluurs en Kanoeten tot halverwege de maand bleven nadrupelen.

Sterns

Hoewel er vooral in Zeeland de gehele winter weer waarnemingen van Grote sterns werden gedaan, moesten wij bij Noordwijk wachten tot de 13e april. Het Visdiefje verscheen hier op 16 april. De eerste trek golf kwam echter pas op 30 april (vrijwel jaarlijks een heel goede trekdag). In de ochtenduren was er nog maar heel weinig trek, maar tegen de middag passeerden er honderden Visdiefjes per uur. Langs de Hollandse kust was verder 8 mei een opmerkelijke trekdag. Bij Scheveningen werden in één uur 369 Grote Sterns geteld terwijl aan de Hondsbossche in de avonduren enorme zwermen Visdiefjes en Noordse sterns passeerden. Ook werden op deze dag verscheidene Lachsterns opgemerkt. Merkwaardig dat in de eerste helft van mei op Terschelling vrijwel geen stern werd gezien.

De sterntrek bleef in de tweede mei-decade op een laag pitje. Na 25 mei kwam er weer flink trek op gang met vaak 100-200 ex. per uur (vnl. Visdiefje). Het meest opvallend fenomeen van de sterntrek in 1975 moest evenwel nog komen. Nadat er in juni nog steeds aardig trek was geweest, begon op 25 juni een enorme stoot Noordse sterns door te komen. Deze sterke trek duurde tot in de eerste juliweek. De Noordse sterns vlogen in dichte groepen zeer snel noordwaarts, vaak gebruik makend van de golfdalen. Deze snel vliegende groepjes waren de gehele dag te zien, hoewel de doorkomst in de ochtend en avond wel het sterkst was.

Waarschijnlijk zullen deze zeer noordelijk broedende vogels te laat in het broedgebied arriveren om nog met succes voor nakroost te kunnen zorgen. Ook de Grote stern trok in deze periode nog stevig door: uur totalen van meer dan 50 ex. waren eerder regel dan uitzondering. Ook bij deze soort is het niet duidelijk waarom er begin juli nog noordwaarts getrokken wordt.

Dwergsterns werden niet in opvallende concentraties waargenomen. Dit geldt eveneens voor de Zwarte stern. Beide soorten werden nooit meer dan 25 ex. per uur gezien.

Einde mei was voor deze soorten wel de beste tijd.

Dwergmeeuw

Vergeleken met de uitzonderlijk goede trek van voorjaar 1974, waren de aantallen die dit voorjaar gezien werden vaak onbeduidend. Goede dagen waren 30 april (vooral langs de Hondsbossche) en 8 mei, toen bij Noordwijk 76 ex. in 2 uur werden geteld. Ook 12 mei was de moeite waard met 61 ex. In juni werd deze soort 3x gezien, maar in de eerste helft van juli al weer 5x.

Jan van Gent

Geregeld waarnemen in juni 1974 deed ons vermoeden, dat deze soort vast wel algemener in de zomermaanden voor onze kust vertoeft, dan wordt verondersteld. De waarnemingen van dit voorjaar onderstrepen dit zeer nadrukkelijk. In juni werd de Jan van Gent op 14 dagen gezien en in de eerste helft van juli op 6 dagen. Dit betekent, dat deze soort in de zomermaanden bij Noordwijk algemener was dan in de herfst van 1974 (toen er wel erg weinig Jan van Genten werden gezien). Op de Hondsbossche was 1 juni erg leuk met 19 ex. in 2 uur. Bij Noordwijk was 5 juni wel aardig met 11 ex. in 10 minuten.

Noordse stormvogel

Langs de gehele kust werden in de eerste helft van april nogal wat (soms wel 10 ex. op een paar kilometerstrand) ex. van deze soort gevonden. In mei werd slechts één waarneming gedaan, maar in juni werd deze soort liefst 5x opgemerkt. Ook langs de Hondsbosche werden zeer geregeld Noordse Stormvogels gezien. Waarschijnlijk zijn dit nog niet broedrijpe dieren die in de zomer wat rondzwerven.

Natuurlijk werden er buiten de hier in het kort besproken soorten nog heel wat interessant waarnemingen gedaan. Voor mijzelf was de Noordse pijlstormvogel die op 21 juni op korte afstand passeerde het hoogtepunt. Voor anderen was dat de Hop die op 22 april zomaar recht uit zee op ons af kwam vliegen of de Witte pelikaan die op 25 mei majestueus boven de branding zweefde. Op zulke momenten wordt snel vergeten, dat er ook veel uren zijn geweest waarin alleen de gewone meeuwen werden waargenomen en waarbij alle dorpsnieuwttjes uitvoerig werden besproken.

De meeste waarnemingen werden gedaan vanaf het clubhuis van de Z.V.N. door W.Baalbergen, A.Cramer, B.Heethuis, R.de Mooij, L.en H.van Duijn, H.Verkaide en ondergetekende.

J.van Dijk

DE JEUGDCLUB

Door de vele voorbereidende werkzaamheden aan de Terschelling-excursie, moeten we het stellen met een beknopt vooruitzicht op de activiteiten van de jeugdclub.

Dinsdag 19 augustus werd alweer de eerste avond na de vakantie gehouden, waarop de nieuwe werkzaamheden besproken werden.

We kunnen verschillende diaserieën verwachten (o.a. Noorwegen)

Ook zullen weer diverse trips gemaakt worden naar de waterleiding, strand en duin.

Voorts willen we wat uitgebreid aandacht besteden aan het leven in het water d.m.v. microscopisch onderzoek.

Aan de hand van uilenbraakballen zal onderzocht worden welke soorten muizen in bepaalde gebieden voorkomen.

Bovendien hopen we op een gunstig najaar voor het waarnemen van de vogeltrek.

Voorwaar een lijst om van te likkebaarden.

Ten overvloede nog even een extra aanmoediging voor twijfelaars. Iedere donderdagavond 19.00 uur in de Willibrord-Mavo aan de van Panhuysstraat contactavond, boeken lenen, soms dia's kijken en bespreken wat een ieder zoal pleegt mee te brengen. En dan zaterdag éénmaal per 14 dagen het grotere werk.

Tot zover het jeugdfest.

B.Heethuis
D.Passchier